

Ukázali mi muže, který na okraji parku konejšil rozčileného jezevčíka. Kvůli psovi byl zřejmě vykázán z pečlivě střeženého místa činu.

„Bylo to hrozný. Já se z toho pořád nemůžu vzpamatovat. To se dějou věci, co? Člověk, aby se pomalu

bál vylízt z baráku...“ Povinně jsem vyslechl dlouhé lamentování, a nakonec se ukázalo, že toho svědek moc neví. Večer usnul před televizní obrazovkou, když se probudil, byly dvě hodiny po půlnoci. Aby nemusel ráno moc brzo vstávat, šel ještě vyvenčit psa.

„Akbar to vyčenichal...“

Parčík byl pečlivě prohledán pod světlem přenosných reflektorů, technik vyfotografoval snad každý čtvereční centimetr místa, které mělo sloužit dětem na hraní, a ne dospělým k zabíjení. Pak přeměřil a odlil otisky pneumatik. „Odhadl bych to na volhu,“ řekl. „A pravý přední kolo už měla dost ojetý.“

Prohlédl jsem kapsy mrtvého muže a našel řidičský průkaz na jméno Jindřich

Látal, zaměstnanec pražské taxislužby. To bylo ovšem nadělení. Drožkářské vraždy, ve kterých obětí a pachatele nespojuje nic jiného než náhodné zamávání na kolemjdoucí vůz, se vyšetřují špatně. Zdálo se mi skoro jisté, že mě náčelník mordparty z případu odvolá, to nebylo nic pro nováčka, i starý ostřílený kozák toho bude mít plné zuby. Proto mě druhý den ráno šéf pořádně překvapil tím, že mi poklepal na rameno a řekl: „Františku, věřím, že to dotáhnete do úspěšného konce.“

Pomocí taxikářského radiodispečinku se nám podařilo poslední noc pana Láta poměrně přesně zmapovat. Za volant usedl kolem osmé hodiny večer, nějaký čas postával na štaflu před hotelem Kriváň, pak následovala cesta na Vinohrady, potom Holešovice a Libeň, telefonická objednávka z Jižního města a guláš v nonstop bufetu. Okolo půlnoci přišla zakázka do Košíř na Klamovku, tam pasažérku vysadil, oznámil, že je volný, a vrátil se do středu města. Jel po Vrchlického ulici kolem Malostranského hřbitova a někde tady naložil posledního zákazníka pro cestu na Dívčí hrady. Od té doby už se neozval. V duchu jsem si tu situaci představoval. V půl jedné už byly všechny obyčejné hospody zavřené, zbývaly jen noční vinárny. Personál si asi těžko bude na něco pamatovat...

Auto projíždělo nočně prázdnými pražskými ulicemi, vysílačka na palubní desce chrčivě oznamovala příkazy. Na prvním sedadle, určeném pro šéfa výjezdového týmu, jsem seděl já. Zdálo se mi to skoro neuvěřitelné.

Když jsem kdysi v posledním ročníku na právnické fakultě prohlásil, že se budu věnovat kriminalistice, většinu mých spolužáků to dost překvapilo. „Kalina je cvok.“

„Ba ne, dělá si srandu.“

„Jasně, je to budoucí pražské Maigret.“

Později se ukázalo, že své rozhodnutí myslím docela vážně a kamarádi změnili tón.

„Franto, ty ses snad zbláznil!“

„Proč?“ ptal jsem se.

Vypočítali, co všechno podobným rozhodnutím zahazuju, a demonstrovali to podobným způsobem, jako Hamlet vysvětloval mamince, že si na stará kolena vybrala špatně. Na jedné straně skvělá kariéra soudce nebo obhájce, k tomu peníze a společenská prestiž, na druhé nepřilíš vážená role policajta, který musí celý život srážet podpatky a stát před nadřízenými v pozoru. I dnes, s odstupem let, musím přiznat, že na tom bylo mnoho pravdy. Život mohl sku-

tečně vypadat docela jinak a těžko říct, zda by to bylo lepší, či horší. Ale už se stalo. Takže jsem se vezl ve služebním voze, hrdlo měl maličko sevřené trémou a zároveň se docela těšil na svůj první skutečný případ. Přejeli jsme Vltavu, pokračovali po tramvajových kolejkách podél nádraží a na odbočce do Křížové ulice řidič zasakroval, neboť tam byla vozovka beznadějně rozkopaná. Kopec zvaný Mravenčák jsme museli objet přes Radlice, úzká ulička se kroutila v hadovité serpentině, pak se ve světlech objevily siluety uniformovaných postav a hlídkových vozů. Brzdy zaskřípěly, vystoupil jsem a nadechl se vlhkého nočního vzduchu. Snažil jsem se vypadat jako člověk, který má za sebou nepřebornou spoustu zkušeností. „Tady, podívejte...“

Vedle silnice byl malý parčík se dvěma rezivými dětskými houpačkami, pískovištěm a prolézačkami. V blátivé hlíně byly jasně zřetelné stopy pneumatik a pod kvetoucím keřem pámelníku jsem spatřil postavu. Muž v rozepnuté kožené bundě ležel na zádech a v rozbitém obličejí mu zasychala krev. Pokusil jsem se mu nahmatat pulz na zápěstí, ale ruka byla chladná.

„To je zbytečné,“ řekl chlapík, ze kterého se později vyklubal lékař, „ten už to má odbyty.“

„Jak dlouho?“

„Tak hodinu, možná dvě.“

Dispečink nevěděl, kolik lidí nasedlo. Kluci z operativy se pečlivě vyptávali v okolních domech, ale marně. Byla to dost bezvýchoďná situace, vůbec jsem nevěděl, čeho se chytit a odkud začít, všechny rutinní kroky, které se při vyšetřování dělají, končily ve slepých uličkách. Nikdo z nadřízených mi sice nic nevyčítal, ale já měl sám na sebe vztek. Je to velmi nemilé, začínat kariéru pomníkem. Po týdně měl ve strašnickém krematoriu zavražděný Jindřich Látal pohřeb. Sjeli se sem taxikáři snad z celé Prahy, světla rozsvícená, černé pentle na anténách, a když ověšenou rakev zakryla těžká opona, současně se ozvaly desítky, možná stovky automobilových klaksonů, jako salva na počest mrtvému kolegovi.

„Jindra už je letos třetí,“ poznamenal temně muž v placaté čepici. Řekl jsem, že je to opravdu hrozné a projevil uznání nad těžkým a riskantním řemeslem. Nakonec jsem s několika Látalovými kamarády skončil v restauraci u Burdů, kde měli taxikáři zamluvený salonek.

„Že zrovna von.“

„To si nevybereš...“

„Ba ne, dycky říkal, že je na všechno připravený. Jednou to na něj zkusili dva frajirci v Libni a srovnal je jak králíky.“ „No jo, taky měl tu bouchačku.“

„Cože?“ zpozorněl jsem.

Nastala chvilka rozpačitého ticha, potom taxikáři usoudili, že teď už taková drobnost jako nošení pistole bez zbrojního pasu není podstatná a vyprávěli, jak si Látal přibližně před půl rokem pořídil sedmapětašedesátku pro případ, že by zase někdo dostal zálsuk na jeho auták nebo kasírtašku.

„A opravdu ji brával sebou?“

„Dycky, to vím určitě.“

To byla zajímavá informace, jen jsem ještě dobře nevěděl, co s ní. Snad se jen zdálo zřejmé, že vrahové byli nejméně dva, s jedním by si ostřílený taxikář asi poradil. Po zmizelé volze bylo vyhlášeno celostátní pátrání a nakonec byl vůz nalezen vlastně takovou náhodou. Na Orlické přehradě si jeden rybář všiml bublinek oleje, které vyplouvaly na hladinu a roztahovaly se v mastná kola. Rozzlobilo ho to a šel si stěžovat. Po nezbytných úředních tahanicích byli na místo povoláni potápěči a ti objevili v patnáctimetrové hloubce Látalův automobil. Autojeřáb ho vytáhl nahoru, voda však bohužel zničila všechny možné otisky prstů a ani pistole nikde v kabině nalezena nebyla.

„Tak jakpak jste daleko, kolego?“ ptal se šéf téměř pobaveně a já měl vztek, že jsem s případem nijak nepohnul a nechtělo se mi to přiznávat. „Špatné co?“

„Jednu zajímavou stopu bych měl,“ řekl jsem.

„Ale, jakoupak?“

„Myslím tu zbraň. Pachatel, nebo spíš pachatelé, ji sebrali a dokud ji nezahodí, bude je ta pistole s případem spojovat.“ „Vy snad znáte typ a výrobní číslo?“ zeptal se náčelník.

„Ne, jenom ráži.“

„To opravdu není mnoho,“ ukončil šéf audienci.

Byl jsem blázen, hlupák, ale stejně mi ta zatracená pistole nešla z hlavy. Když už ji

někdo sebral, tak určitě ne proto, aby si ji dal za vitrínu. Možná ji jednou někde použije. Jenže jak poznat, že je to ona? A pak se najednou vynořil nápad, který se zdál docela dobrý, i když znamenal ještě jednu návštěvu v rodině, kde jsem před nedávnem oznamoval Látalovu smrt.

„Poslyšte,“ zeptal jsem se osmnáctiletého taxikářova syna, „vy jste o tátově pistoli věděl, že?“

Mlčky přikývl.

„Víte, já si představuju, že když si někdo zbraň pořídí, musí ji taky vyzkoušet. Už proto, jestli vůbec funguje. A taky se s ní musí naučit zacházet.“

„Jo,“ souhlasil mládenec, „stříleli jsme u nás na chalupě.“

O pár hodin později jsme společně dorazili do jedné malebné jihočeské vesničky a mladý muž mě dovedl do starého opuštěného lomu porostlého trnitým křovím ostružin. Naděje, že v těch skalách něco objevím se zdála nulová.

„Tady, koukněte,“ řekl.

V kamenné pustině se jako zázrakem objevil mohutný pařez. Kůra z něj už dávno opadala, byl celý popraskaný a přibližně uprostřed měl bílou barvou namalovaný kruh.

„To byl náš terč.“

Ve dřevě zůstaly zřetelné stopy po zásazích, vyndávání zatřpytých střel však nebylo zdaleka tak snadné, jak jsem si původně představoval. A protože jsem je nechtěl příliš poničit, skončil jsem nakonec jako státem placený dřevorubec. Mládenec sehnal ve vesnici železný klíny, kladivo a sekeru, já stípal ten nezdolný dubový pařez až dlouho do tmy. Když jsme se vraceli zpátky do města, vezl jsem s sebou tři poměrně zachovalé projektily ráže sedm pětadesát. V kriminalistickém ústavu mi v balistické laboratoři udělali fotografie rozvinutého pláště střel a já je s průvodním dopisem rozeslal na všechny krajské správy v republice. Pak nezbyvalo než čekat. Závažné kriminalistické případy se nikdy nezakládají ad acta, když nejsou žádné nové poznatky, tak se jen záležitost na čas umrtví a vyšetřovací tým dělá na něčem jiném. Je to podobné jako ohniček, který sice dohořel, ale pořád maličko doutná a je připraven znovu vzplanout, kdykoliv dostane další potravu. Uteklo půl roku a jednou ráno, vtrhl do mé kanceláře šéf a podával mi papír vytržený z dálnopisu.

„To bude zřejmě pro vás, Kalino.“

Četl jsem stručnou policejní zprávu a chvilku trvalo, než jsem pochopil, proč nám ji posílají. Ve Zdounkách u Kroměříže byla vyloupena lovecká chata. Místní lesník natchytal dva zloděje přímo při činu, a protože nebyl žádný strašpytel, rozhodl se, že je zadrží. Nenabitou brokovnicí je přinutil zvednout ruce nad hlavu a pěkně pochodovat k nejbližšímu policejnímu oddělení. Tam se ukázalo, že mají u sebe pistoli, kterou vzali do práce balistickými zjištění, že identifikační rýhy na zkušebních projektilích jsou prakticky stejné jako na snímku, který jsme jim před šesti měsíci poslali.

„Máme je,“ zařval jsem nadšeně, „tak už je konečně máme!“

„Jen aby,“ řekl náčelník suše.

Cestou na Moravu, když mě opustilo původní nadšení, jsem musel uznat, že má pravdu. Jediný důkaz, který jsme proti těm chlapům měli, se zhroutil, jakmile řeknou, že pistolkou koupili někde v hospodě. Nikdo jim to sice věřit nebude, ale to na věci nic nezmění. Předem jsem si v duchu připravoval každou otázku budoucího výsledku. Dost jsem sázel na to, že vrah je jenom jeden z nich, ten druhý třeba nemá tak pevné nervy.

Nevelká kancelář, na stole zapnutý magnetofon a staříčkový psací stroj, který mohl klidně pamatovat zatčení dávného kasáře Leciána. Pětadvacetiletý chlapík naproti mně měl v očích výraz ukřivděného dítěte.

„Nic jsme tam nevzali, chtěli sme jen přespát. To von první na nás vytáhl tu flintu.“

„Pozoruhodné,“ řekl jsem posměšně.

„Nedal si to vysvětlit...“

„Podívejte,“ začal jsem vážně, „já nejsem zdejší, přijel jsem z Prahy. To si vážně myslíte, že bych se táhl takovou dálku kvůli jedny vykradený hájence?“

„Tak proč?“

„Kvůli vraždě.“

Zalapal po dechu a zeptal se dost příškrčeným hlasem.

„Jaký?“

„Taxikářský.“

Následovala pauza o chvilku delší, než být měla, teprve potom zavrtěl hlavou.

„To je hloupost.“

„Hloupost je,“ prohlásil jsem, „když někdo hodí auták do jezera a nesetře před tím otisky prstů. Voda je konzervuje, víte? To jste si mohl přečíst v nejobyčejnější kriminalistický příručce pro začátečníky.“

Doufám, že pokud nějaké nebe opravdu existuje, tak tam policistům občasnou lež odpustí. Jestli ne, nezbude mi než trávit věčnost u konkurence. Muž na protějším straně stolu několikrát naprázdno polkl.

„Za vraždu,“ citoval jsem učitelským tónem tehdejší trestní zákoník, „vám hrozí odnětí svobody od deseti do patnácti let nebo trest smrti.“

Chvilku jsme si vzájemně koukali do očí, on to nevydržel a sklopil pohled dřív.

„Já ne,“ řekl, „zabil ho Karel.“

Pak pomalu všechno převyprávěl. Od marného hledání jakési slečny, která údajně bydlela na Plzeňské ulici, přes cestu nájemným vozem až po nečekaný odpor řidiče, který odmítal vydat peníze jen tak.

„Začal se rvát, a Karel ho křísnil kusem železný trubky. Upadl, ale pokoušel se vstát, a tak ho praštil ještě několikrát. Dokaď nepřestal chroptět...“

Obsáhlá výpověď přesně zapadala do faktů zjištěných vyšetřováním, a já si mohl svůj první případ konečně odškrtnout. Když jsem se vrátil do Prahy a druhý den ráno odcházel do práce, uviděl mě na tramvajové refýži kamarád z fakulty.

„Tak co,“ ptal se. „Ještě tě to policajtování baví?“

„Mám dojem,“ řekl jsem, „že mě to právě bavit začalo.“

**Vyprávění bývalého kriminalisty
zaznamenal Antonín JIROTKA**

Ilustrace archiv redakce